KOLLEKTIVTRAFIKK-
FORENINGEN

19.11.2026

Invitasjon til konkurranse: Langsiktig og forutsigbar finansiering av fylkeskommunal kollektivtransport

1. Bakgrunn

Kollektivtrafikkforeningen er en nasjonal bransjeforening for offentlige innkjøpere av kollektivtransport. Foreningens rolle er å være en tydelig, kunnskapsbasert og tillitsvekkende faglig stemme, og en pådriver for tettere og mer effektivt samarbeid i Kollektiv-Norge. Foreningens ambisjon er at kollektivtransporten skal bidra til å nå vedtatte politiske mål på transport- og miljøområdet.

Den regionale kollektivtransporten er i hovedsak fylkeskommunenes ansvar. Utgangspunktet for dette prosjektet er et behov for mer kunnskap om hvordan den fylkeskommunale kollektivtransporten kan bidra til å nå nasjonale mål som nullvekstmålet og klimamålene.

Eksisterende utredninger[1] peker på et gap mellom de nasjonale målene, og de økonomiske planene og virkemidlene som skal gjøre fylkeskommunal kollektivtransport i stand til å levere sitt bidrag til måloppnåelsen.

- Sterk kostnadsvekst: Utredninger fra Statens vegvesen og Jernbanedirektoratet (2026), og fra Transportøkonomisk institutt (2025), har dokumentert en realvekst i kostnadene i bussmarkedet i Norge på ca. 25 % fra 2019 til 2024. TØI (2026) forventer en videre realvekst i kostnadene på 16 % mot 2035 bare for å opprettholde dagens kollektivtilbud.
- Byutredningene fra 2025 viser at nullvekstmålet i storbyområdene ikke nås uten nye virkemidler, og peker blant annet på behov for bilrestriktive tiltak og styrket kollektivtilbud.

[1] Se liste med utvalgte aktuelle utredninger på s. 4.

Dronningens gate 40, postboks 1030, N-0104 Oslo. Org.nr: 891 502 052

- Miljødirektoratets kunnskapsgrunnlag Klimatiltak i Norge (2026) viser at oppfyllelse av lovfestede klimamålene kan føre til 70 % flere personkilometer for by- og regionbuss innen 2035.
- Klimautvalget 2050 skriver at transportpolitikken må begrense etterspørsel etter mer transport, legge opp til ressurs- og energieffektive løsninger, og mer deling.

Både Byutredningene og Klimatiltak i Norge peker på virkemiddelpakker for å nå nasjonalt fastsatte mål, der et styrket kollektivtilbud sammen med satsing på sykkel og gange, arealpolitikk, og bilrestriktive tiltak, utgjør sentrale deler. Utredningene går imidlertid ikke konkret inn på hvordan det fylkeskommunale kollektivtilbudet på mest mulig kostnadseffektivt vis kan utvikles for å håndtere denne veksten, hva måloppnåelse vil føre til av kostnader, og hvordan en langsiktig og forutsigbar plan for finansiering kan se ut.

Formålet med dette prosjektet er å utarbeide et faglig solid, etterprøvbart og anvendelig beslutningsgrunnlag for en langsiktig og forutsigbar finansiering av fylkeskommunal kollektivtransport. Prosjektet skal ta utgangspunkt i virkemiddelpakkene i eksisterende nasjonale utredninger som Byutredningene og Klimatiltak i Norge, og innenfor disse rammene utrede aktuelle scenarier for utvikling av det fylkeskommunale kollektivtransporttilbudet, kostnader og mulige modeller for langsiktig og forutsigbar finansiering.

Prosjektet legger til grunn en bred definisjon av kollektivtransport, som inkluderer både rutetransport med buss, bybane/T-bane/trikk, jernbane og båt, og etterspørselsbaserte tjenester som eksempelvis bestillingstransport, samkjøring, bildeling, mikromobilitet og selvkjørende delt bestillingstransport. Kollektivtransport kan kjøres både på offentlige anbud og på kommersielle vilkår.

Rapporten skal være faglig uavhengig og gi fylkeskommuner og kollektivselskaper et felles kunnskapsgrunnlag, og kunne brukes av nasjonale myndigheter i arbeidet med Nasjonal transportplan 2029–2040. En sentral forutsetning for prosjektet er å ta mest mulig utgangspunkt i eksisterende utredninger, av hensyn til ressursbruken, og for at resultatene i størst mulig grad skal supplere eksisterende kunnskapsgrunnlag.

2. Oppdragsbeskrivelse

Prosjektets hovedproblemstilling er:

> *Hvordan kan fylkeskommunal kollektivtransport utvikles og finansieres i neste NTP-periode (første periode 2029-34 og mot 2040) for å bidra til å nå nasjonale mål som nullvekstmålet og klimamålene?*

Delspørsmålene som prosjektet skal svare på er:

1. *Hvor stort er finansieringsgapet i et referansealternativ med dagens kollektivtilbud, og i alternativer der kapasiteten økes i tråd med henholdsvis nullvekstmålet og vedtatte klimamål?*
   Det er ønskelig å ta utgangspunkt i transportmiddelfordelingen fra Byutredningene og Klimatiltak i Norge, og forutsetningene herfra for bl.a. arealbruk, bilrestriktive virkemidler, billettpriser og øvrige relevante virkemidler, og bruke backcasting som metode for å anslå finansieringsgapet.

2. *Hvordan kan finansieringsgapet reduseres, for eksempel gjennom ulike scenarier for utvikling av tjenestetilbudet, eller økt brukerbetaling for hele eller deler av tjenestetilbudet?*
   På dette punktet vil det være behov for å utarbeide ulike scenarier for kollektivtilbudet frem i tid, som f.eks. (ikke uttømmende) referansescenarier med utvidelse av dagens tjenestetilbud, varianter av sømløst integrerte etterspørselsbaserte transporttjenester («nye mobilitetstjenester»), ulike utviklingsbaner for selvkjørende delt bestillingstransport, og eksisterende scenarier for utvikling av jernbanetilbudet.

3. *Hvordan kan en langsiktig og forutsigbar finansieringsmodell innrettes for å sikre måloppnåelse, herunder behov og modeller for økte statlige tilskudd?*
   Dagens finansiering av fylkeskommunal kollektivtransport er i hovedsak knyttet til rammefinansieringen av fylkeskommunene. I de største byområdene har staten inngått byvekstavtaler som i varierende grad også

brukes til å finansiere drift av tilbudet. Disse to modellene er aktuelle eksempler på innretning, men det kan også finnes flere.

Med utgangspunkt i eksisterende utredninger og kunnskapsgrunnlag forventes det forenklede samfunnsøkonomiske analyser av forslagene til plan for langsiktig og forutsigbar finansiering av fylkeskommunal kollektivtransport, samt vurdering av hvordan forslagene bidrar til å oppfylle de seks hovedmålene i NTP (enklere reisehverdag og økt konkurranseevne for næringslivet, bidra til oppfyllelse av Norges klima- og miljømål, nullvisjon for drepte og hardt skadde, effektiv bruk av ny teknologi, mer for pengene, og motstandsdyktighet).

Hovedvekten i prosjektet forventes å ligge på analyser av fremtidige driftskostnader for fylkeskommunal kollektivtransport, men det er åpent for å vurdere scenarier som også forutsetter fylkeskommunale infrastrukturinvesteringer. Investeringskostnadene kan da anslås basert på erfaringstall eller eksisterende kostnadsanslag.

Innenfor rammene av backcastingsmetodikken er det ønskelig at prosjektet i så stor grad som mulig følger metodikk, forutsetninger og analyseår som benyttes i arbeidet med Nasjonal transportplan 2029–2040.

Eksempler på relevante utredninger (ikke uttømmende):

- Byutredningene (2025), Statens vegvesen mfl.
- Klimatiltak i Norge (2026), Miljødirektoratet.
- Scenarier for kollektivkostnader (2026), Transportøkonomisk institutt (TØI).
- Mobilitet i endring, KS/TØI (Publiseres i løpet av 2026)
- Fylkeskommunal kollektiv- og ferjetransport: Kartlegging og analyse av utvikling i kostnader og tilbud (SVV og Jdir 2026)
- Verdien av kollektivtrafikken, Stakeholder 2026
- Klimautvalget 2050

3. Rammer for oppdraget

Leveranse

Leveransen fra prosjektet skal være en faglig rapport med konkrete forslag til plan for langsiktig og forutsigbar finansiering av fylkeskommunal kollektivtransport. Rapporten må skrives i en form som egner seg for offentliggjøring. Som en del av rapporteringen skal konsulent presentere funnene på et seminar/webinar i regi av Kollektivtrafikkforeningen.

Samarbeid

Arbeidet gjennomføres i dialog med Kollektivtrafikkforeningen og prosjektets arbeidsgruppe. Tilbudet skal angi behov for data, involvering og møter med oppdragsgiver og eventuelle fagmyndigheter.

Rapportering

Delleveranser skal leveres i henhold til avtalt prosjekt- og fremdriftsplan. Det skal leveres månedsrapportering senest andre virkedag i hver måned, eller etter nærmere avtale.

Godtgjøring

Oppdraget har en oppgitt fastpris på 800.000 NOK eksklusiv merverdiavgift. Oppdraget faktureres basert på betalingsplan med delleveranser i tråd med fremdriftsplan og etter at oppdragsgiver har godkjent delleveransene. Eventuell utløsning av opsjoner godtgjøres utenom oppgitt fastpris.

Viktige tidspunkter

Tentative fremdriftsplan for konkurransen om oppdraget:

- Utsendelse av konkurransegrunnlag: 19.11.2026
- Frist for å stille spørsmål til konkurransegrunnlaget 01.12.2026
- Frist for innlevering av tilbud 07.12.2026
- Tentativt tidspunkt for kontraktsinngåelse: Uke 51

Gjennomføring av forhandlinger

Konkurransen gjennomføres som en konkurranse med forhandling. Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å gjennomføre forhandlinger med et utvalg av tilbydere basert på første evaluering, det vil si at det ikke er gitt at alle tilbydere blir tatt inn i forhandlinger. Oppdragsgiver kan forhandle om alle sider ved tilbudene. Alle endringer av tilbudet må evt. dokumenteres gjennom innlevering av revidert tilbud.

Forhandlingene skal skje i samsvar med de grunnleggende prinsippene i anskaffelsesregelverket, det vil si konkurranse, likebehandling, forutsigbarhet, etterprøvbarhet og forholdsmessighet.

Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å tildele kontrakt uten å gjennomføre forhandlinger, dersom konkurransesituasjonen og/eller tilbudene tilsier at det ikke er nødvendig med forhandlinger.

Opsjoner

Dersom det underveis i prosjektet avdekkes nye behov eller problemstillinger knyttet til noen av temaene som ønskes belyst, kan det være aktuelt å utvide prosjektet til også å inkludere dette. Oppdragsgiver kan da velge å utløse opsjoner under prosjektets gang eller i en 6 måneders periode etter at endelig rapport er levert, hvis det blir behov for etterarbeid og evt. revidering av rapporten.

Det er ønskelig at leverandøren beskriver kapasitet og kompetanse som kan tilbys ved eventuell utløsing av opsjoner. Det bes om egne timepriser for ressurser som tilbys i opsjonene. Eventuell utløsing av opsjon avtales utenom oppdraget som er beskrevet i denne tilbudsutlysningen.

Oppdragsgiver kan velge å ikke utløse opsjoner uten nærmere begrunnelse. Oppdragsgiver kan også velge å gjennomføre nye konkurranser som bygger på dette prosjektet uten nærmere begrunnelse.

4. Tilbyderens løsningsbeskrivelse

Beskrivelse

Som en del av tilbudet skal tilbyderen:

- Beskrive sin forståelse av oppdraget, og hvordan de ser for seg at det kan løses. Beskrivelsen skal inkludere forslag til løsning.
- Levere en prosjektplan med hovedaktiviteter og milepæler, inkludert møter, ressurs-, fremdrifts- og gjennomføringsplan.
- Beskrive hvordan organisering av prosjektet vil være, og hvem som vil ha hvilke roller.
- Beskrive faglig relevant kompetanse og erfaring som tilbys, inklusive kjennskap til problemstillingen som skal belyses.
- Oppgi referanser til konsulenten(e)s tidligere arbeid på området, eller liknende områder.
- Eventuelle forslag på opsjoner / pakker på tilleggsutredninger som går utover kjerneleveransen i prosjektet.

Beskrivelsen skal være på maksimalt 8 A4-sider, ikke medberegnet forside og innholdsfortegnelse.

Vi ber om at CVer er på maksimum 2 A4-sider per tilbudte ressurs. Antall tilbudte ressurser bør begrenses til maksimalt 4 personer med angivelse av hvordan personene overlapper hverandre ved sykdom eller annet fravær, evt. ved fratreden fra prosjektet.

Fremdriftsplan for prosjektet

- Fremdriftsplan med milepæler/delleveranser skal leveres som en del av tilbudet. Det skal legges til grunn sluttleveranse før påske 2027.
- Ansvarsfordeling mellom konsulent, oppdragsgiver og eventuelle eksterne må fremgå av fremdriftsplanen. Det må klargjøres hvilke oppgaver som er avhengig av grunnlag eller tilbakemelding fra oppdragsgiver.

- Konsulenten har ansvar for umiddelbart å oppdatere og oversende ny fremdriftsplan ved enhver endring i prosjektet. Oppdragsgiver skal godkjenne endringer i fremdriften.

5. Tildelingskriterier

Kontrakt tildeles den tilbyderen som etter Oppdragsgivers vurdering har levert tilbudet med best forhold mellom oppgaveforståelse og kompetanse/erfaringer, basert på kriteriene nedenfor. Opsjonene er en del av evalueringen.

I evalueringen av tildelingskriteriene vil Oppdragsgiver benytte poengskalaen 0-10 ved evaluering av hvert kriterium.

I evalueringen av det enkelte tildelingskriterium vil det relativt sett beste tilbudet i konkurransen få 10 poeng. Vinneren av konkurransen vil være den som vektet får flest poeng på tildelingskriteriene.

Oppgaveforståelse og gjennomføringsevne	60%	Beskrivelse av hvordan oppgaven er tenkt løst, inkl. metodikk, arbeidsopplegg, potensielle utfordringer og hvordan disse vil løses, samt hvordan ulike ressurser vil benyttes gjennom arbeidet.
Kompetanse, erfaring og tilgjengelighet	30%	For de konkrete personene som tilbys legges det vekt på egnethet, utdanning, kompetanse og relevant erfaring. Anslag for tilgjengelighet og kapasitet for hver ressurs (ca. % stilling tilgjengelig per uke fra oppstart).
Pris	10%	Priselementet evalueres kun på tilbudte timesatser i opsjonene. Hovedoppdraget har fastpris og evalueres ikke under dette kriteriet.

Ved evaluering av tilbudet vil det bl.a. legges vekt på at tilbyder tilkjennegir god forståelse for:

Oppgaveforståelse og gjennomføringsevne

- Oppdragets art. Det vil legges vekt på hvordan tilbyderen beskriver leveransene, herunder delleveranser som tilbyder forplikter seg til å levere innenfor prosjektets rammer.
- Oppdragets utfordringer (faglige og prosessuelle), og hvordan disse er tenkt løst.
- Metodikk/arbeidsopplegg/analytisk tilnærming som sannsynliggjør en fullstendig leveranse.
- Grunnleggende forståelse av hva som skal undersøkes.

Kompetanse, erfaring og tilgjengelighet

- Prosjektleders egnethet, kompetanse, erfaringer fra lignende prosjekter og referanser.
- Sentrale medarbeideres kompetanse og erfaringer fra lignende prosjekter.

Kompetanseområder:

- Erfaring med bruk av kvantitative og kvalitative metoder og rammeverk for kartlegging og analyser
- Prosess- og prosjektledelse

Følgende fagområder vil bli vektlagt:

- Samferdsel
- Samfunnsøkonomi
- Statlig og fylkeskommunal samferdselspolitikk

Personlige egenskaper:

- Analytisk og med god forretnings- og samfunnsforståelse
- Strukturert, effektiv og evne til å raskt sette seg inn i komplekse problemstillinger
- Gode kommunikasjons- og samarbeidsevner
- Positive holdninger og væremåte
- Anslag for tilgjengelighet og kapasitet for hver medarbeider (ca % stilling tilgjengelig pr uke fra oppstart).

Pris for opsjoner: Det bes om priser per time for aktuelle ressurser innenfor:

- Faglige arbeider/utredningsoppgaver. I evalueringen av pris vil det benyttes gjennomsnittlig tilbudt timesats, der den enkelte timesats teller like mye.